

ториалните граници на общността. Той е икономически независим и няма идентификационните проблеми на Мария. Неговата стратегия се основава на индивидуалната активност и е трансфер на социалистическия интеграционен модел в периода на преход. Той не зачита смисъла от каквито и да било колективни усилия за признаване на общността. Той няма ресурси, които да му позволяват да действа по-активно и колективно. Както и при Мария, той е силно повлиян от социалистическите традиции и търси самоутвърждаване в индивидуалната активност.

Стратегиите на етническите групи през преходния период са силно диференцирани. Официално признатата философия е свързана с мултикултуралността, където се признават правата на отделните културни и етнически общности. В този случай може ли ромската група да бъде основен актьор за признаване на идентичността ѝ, което да ѝ донесе по-добър социален статус в обществото? Несъмнено определени процеси на самоосъзнаване се развиват на местно и национално равнище с различни интереси, стоящи зад тези тенденции. В клана членовете се обединяват с цел задоволяване на интересите само на хората от клана. На месно равнище обединението е най-често около социални институции като църквата, училището, лидерите и чрез тези медиатори групата е представена пред обществото.

Много българи казват, че ние от малцинствата сме „безгласна буква“. Но ние можем да се обединим и да станем като един. Да бъдем смели, макар и бедни. Интервю с С. П., Добрич, юни 2004.

При колективния подход социалните медиатори се използват, за да затвърдят статута на общността на местно равнище. Самоидентификацията на представителите на такива общности се формира на основата на различността. Последователите на подобна философия настояват за паралелното изучаване на матерния език и този на мнозинството и за еманципацията на мал-